

TOP-5.3.1-16-NG1-2017-00006 PROJEKT ÖSSZEFOGLALÓ

A projekt címe: A közösség erősítése Nógrádtól Kállóig

A kedvezményezett neve: Nyugat-Nógrád Térségfejlesztő Nonprofit Kft.

A projekt azonosítószáma: TOP-5.3.1-16-NG1-2017-00006

A szerződött támogatás összege: 100 000 000,- Forint

A támogatás mértéke: 100 %

A projekt megvalósítás időtartama: 2018. július 1- 2023. szeptember 30.

A PROJEKT ÁTFOGÓ CÉLJA, TARTALMA

A Cserhát dombvidéke jellegzetes nógrádi táj. Völgyek közt megbújó kis falvaival nagyrészt zárt természeti egységet jelent. Az elmúlt évszázadokban ez a falvak/községek, illetve plébánia közösségek társadalmilag zárt világát is jelentette, ami magyarázatul szolgál arra, hogy nagyon kis földrajzi távolságok ellenére is a helyi szokások, hagyományok, vagy a népviselet egyedi jellegzetességeket mutatnak. Ez a szelíd dombsági táj már nem agglomeráció, hanem a fővároshoz legközelebb eső önálló arculatú természeti és történeti-néprajzi egység. E patakokkal átszőtt, lombos erdővel borított táj apró falvaihoz gyakran várromok, kúriák és kastélyok tartoznak. Jó néhány középkori eredetű templommal, néhol annak romjaival is találkozunk. A falvak templomai jellemzően magaslati helyen, közel az éghez épültek. Ősi kegyhelye a Szent László király csodás ugratása nyomán keletkezett Mátraverebély-Szentkút, majd néhány további zarándokhely is létesült. Ég és föld, ember, közösség és természet színes harmóniája valósult meg itt évszázadokon keresztül, máig hatóan.

Területünk népe a palóc népcsoporthoz tartozik, és sok vonásában különbözik a Szécsény - Pásztó - Zagyva vonaltól keletre élő, a történelem során kevésbé bolygatott palóc néptömbtől. A Cserhát vidékét erősen sújtották a török hódoltság pusztításai. A 17. századtól, de főképpen a 18. sz. folyamán a túlélő magyar lakosság mellé szlovákok telepedtek, illetve a szomszédos védettebb megyékből, és Nógrád északi vidékeiről magyarok is. A vegyes lakosságú falvakban az evangélikus vallású szlovákok és a katolikus magyarok hosszú együttélése során szoros kapcsolat alakult ki. Megtanulták egymás nyelvét, házasság révén utóbb rokonságok jöttek létre.

A jobbágyfelszabadítást követően az itteni parasztság gazdálkodása elmaradt az országos átalakulás ütemétől. A történeti, társadalmi körülmények sajátos volta (a szűkös birtokviszonyok, nagyobb város nélküli térség, az ipar késői kibontakozása stb.) korlátozta az itt élők lehetőségeit, s szerepet játszott abban, hogy a vidék parasztságának életmódja, kultúrája lassabban változott, és számos régies vonást örökített át az utóbbi évtizedekre. Ezen a tájon még a 20. század közepén is nagyrészt önállósra berendezkedve, földművelésből, állattartásból éltek. Az elzártság, az elszigetelt életforma emberöltőkön át megőrizte a hagyományos életmódot, az archaikus szokásokat. A természetbe ágyazott életmóddal összefüggésben a községek vallásos élete is közösség, kultúra és identitás meghatározó jelentőségű részben még napjainkban is. Magyarországon e településeken járnak legnagyobb arányban templomba, és tartják meg az egyházi év ünnepeit. Palócnak lenni korábban maradinak, oktondinak számított, de évtizedek óta szívesen vállalják ilyen mivoltukat, mert már a közösségi-etnikai karakter megtartó erejű kifejezése lett. A hagyományok éltetése és a közösségi lét serkentése a falusi élet fönmaradásához ma már nélkülözhetetlen.

Vanyarc, Erdőkürt, Galgaguta, Nógrádkövesd, Bercel és Bér egymással szomszédos települések, és szokásaik, hagyományos közösségi kultúrájuk is összekapcsolja őket. A Vanyarci Haluska Fesztivál ez egyik legnépszerűbb, országos hírnévnek örvendő szlovák rendezvény.

Berkenye és Szendehely a sváb települések a megye nyugat-nógrádi részén, ahol még a mai napig fellelhetők szokásaik, ünnepeik.

Nógrádsáp, Nézsza, Keszeg, Ősagárd és Nőtincsa a magyar népi hagyományokat erőteljesen ápoló, aktív közösségi élettel bíró települések. A térségbeli és lokális hagyományok felélesztése, újra erősítése

révén táplálta polgárai nemzeti és helyi identitását, erősítette a fiatalság hazaszeretét és ragaszkodását szülőföldjéhez.

A projekteben részt vevő települések:

Bér Község Önkormányzata
Bercel Község Önkormányzata
Berkenye Község Önkormányzata
Erdőkürt Község Önkormányzata
Galgaguta Község Önkormányzata
Kálló Község Önkormányzata
Keszeg Község Önkormányzata
Nézsza Község Önkormányzata
Nógrád Község Önkormányzata
Nógrádkövesd Község Önkormányzata
Nógrádsáp Község Önkormányzata
Nőtincs Község Önkormányzata
Ősagárd Község Önkormányzata
Szendehely Község Önkormányzata
Vanyarc Község Önkormányzata

A projekt az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósult meg.

További információ kérhető:

**Nyugat-Nógrád Térségfejlesztő Nonprofit Kft.
2687 Bercel, Béke út 1.
Telefon: +36 (70) 984 8473
E-mail: nyugatnograd.16@gmail.com**